

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU ISUSOVAČKE SLUŽBE ZA IZBJEGLICE – JRS U HRVATSKOJ U 2020. GODINI

prosinac 2019. – prosinac 2020.

Isusovačka služba za izbjeglice - JRS je neprofitna humanitarna udruga čije je poslanje pratiti, služiti i zagovarati potrebe i prava izbjeglica i drugih prisilno raseljenih osoba. Udruga je dio mreže međunarodne humanitarne organizacije Jesuit Refugee Service (JRS) osnovane 1980. godine. Danas djeluje u 56 zemalja svijeta, od toga 18 u Europi, te tako služi milijun izbjeglica i drugih prisilno raseljenih osoba.

U Hrvatskoj JRS aktivno djeluje od 1993. godine brinući se za potrebe i prava izbjeglica, prognanika i drugih prisilno raseljenih osoba. Svoje djelovanje posebno intenzivira i profesionalizira od velikih migracijskih kretanja 2015. godine, od kada se nastavlja posebno posvećivati tražiteljima azila i osobama pod međunarodnom zaštitom, djelujući najprije u kampovima, te kasnije svakodnevno i u Prihvatalištima za tražitelje azila. Stručni tim JRS-a čine socijalni radnici, psiholog, suradnici u integraciji, prevoditelji i kulturni medijatori, stručnjaci za suradnju s lokalnom zajednicom i javnošću. Rad JRS-a dijelom počiva na doprinosu volontera.

Početkom 2018. godine JRS pokreće u RH prvi Centar za integraciju izbjeglicu „SOL“ na adresi Maksimirска cesta 286, s ciljem pružanja potpore i usmjerenja osobama i obiteljima koje su u RH dobine međunarodnu zaštitu u njihovom integracijskom procesu.

Istovremeno, ovaj Centar namjenjen je i tražiteljim azila koji su smješteni u Prihvatalištu, kao mjesto dnevne i ciljane podrške, kao gradska i sigurna zona druženja, edukacije i razonode. Također, ovaj Centar mjesto je suradnje i susreta s lokalnom zajednicom, poslodavcima, mjesto interkulturalnih, edukativnih, umjetničkih i drugih aktivnosti koje doprinose integraciji izbjeglica i prihvaćanju zajednice domaćina.

Centar „SOL“ vođen je geslom „Jučer stranci, danas susjedi“ pod kojim održava brojne akcije, provodi radionice i sklapa suradnje – sve s ciljem što bolje i učinkovitije integracije osoba u hrvatsko društvo i stvaranja veza s lokalnom zajednicom kao prvim i najvažnijim mjestom integracije i prihvaćanja.

2020. – godina izazova, ponosa, služenja i upornosti!

U jeku napora suzbijanja globalne pandemije korona virusa, Zagreb - mjesto našeg života i rada, je u nedjelju 22. ožujka rano ujutro pogodio razoran potres magnitude 5,5 prema Richteru, najsnažniji u posljednjih 140 godina. Zagreb je pretrpio velike materijalne štete, oštećeni su i razoreni brojni domovi, crkve, katedrala, muzeji, pri čemu se dosta urušenih objekata nalazi u samom središtu grada. Više od trideset građana je ozlijedeno, dok je od posljedica stradavanja u potresu na koncu, nažalost, preminula i jedna djevojčica. Zagreb i dalje nastavljaju tresti manji potresi koji izazivaju veliku nelagodu, doprinose dalnjem urušavanju objekata te onemogućuju povratak u dom građanima čije su kuće i stanovi stradali do te mjere da se u njih više nije sigurno vraćati. Oštećene su i brojne bolnice, rodilišta i druge zdravstvene ustanove, u kojima zbog brze reakcije osoblja i građana te hitne evakuacije bolesnika, srećom, nitko nije teže stradao. Zagreb je odmah nakon potresa pokazao svoje junačko lice, hrabrost, solidarnost i zajedništvo, pri čemu je grad ekstremnom brzinom raščišćen od posljedica potresa, svi su stradali zbrinuti, životi spašeni - uz veliku požrtvovnost spasilaca, policije i vojske te drugih građana i službi. Nažalost, posljedice potresa još će se dugo zbrajati, kao i one epidemije koja uzima sve više života, i sve više od života kakvog smo navikli živjeti.

Ova turbulentna godina stavila je na test Zagreb, Hrvatsku, Europu i svijet (pa i JRS koji je svjetli dio njega!) – prije svega to je test solidarnosti, zajedništva i ustrajnosti. Pred nama su brojni izazovi, svijet kakav poznajemo mijenja se i, kako se za sada čini, više nikada neće biti isti. Kako u ovim vremenima nikoga ne bi ostavili po strani, Isusovačka služba za izbjeglice u Hrvatskoj poduzela je brojne akcije. Primjerica, prva i jedina u Hrvatskoj je otvorila nekoliko telefonskih linija kojima su prevoditelji i kulturni medijatori u Hrvatskoj 24 sata dnevno dostupni izbjeglicama za sve hitne potrebe, savjetovanja, upute i pojašnjenja. Osobama koje u Hrvatskoj borave u izbjegličkom statusu, ovo je razdoblje izuzetno stresno – bježeći od rata, progona, stradavanja i izvanrednih uvjeta – sada su, kao i svi građani Hrvatske, nažalost, primorani također živjeti u izvanrednim uvjetima koji su donijeli ograničeno kretanje, ograničene socijalne kontakte, zatvorena mjesta druženja i okupljanja, ograničen pristup

institucijama, nelagodu i život na čekanju. Sve to, uz jezičnu barijeru, traumu izbjegličkog iskustva i nesnalaženje u novom kulturnom prostoru znači izuzetno teške dane. Stoga im u susret svakodnevno izlaze djelatnici Isusovačke službe za izbjeglice, koji ni u ovim teškim i izazovnim vremenima nisu zaboravili svoje osnovno poslanje – pratiti, služiti i zagovarati izbjeglice i sve prisilno raseljene osobe.

A prije točno 40 godina u nekim drugim, no jednako teškim i izazovnim vremenima, duboko potresen nedaćama tisuća "ljudi iz čamaca" tijekom bijega iz ratom razorenog Vijetnama, p. Pedro Arrupe SJ, tadašnji vrhovni poglavatar Družbe Isusove, osjetio je snažnu želju za djelovanjem. Pozvao je Isusovce da "pokušaju pridonijeti olakšavanju postojeće tragične situacije". Osnivanje JRS-a bio je isusovački globalni odgovor u cilju rješavanja izbjegličke krize u Aziji. Organizacija je danas prisutna i djeluje u 65 zemalja u svijetu, dok je u Hrvatskoj prisutna od vremena Domovinskog rata. Četrdeseti rođendan JRS-a proslavili smo na globalnoj, europskoj, regionalnoj i nacionalnoj razini – na daljinu, no bliži no ikada – jedni drugima, kao i onima zbog kojih postojimo.

„Pandemija virusa COVID-19 naizgled je sve zamrznula u prostoru i vremenu, pa tako i migrante i izbjeglice. Uklonila ih je s radara interesa javnosti i učinila im teže dostupnima njihova prava. Mnogi su pritom, kako upozorava i papa Franjo, ostali izolirani i dodatno zaboravljeni u nehumanim uvjetima u raznim prihvatnim centrima, posebice u Grčkoj, gdje boravi velik broj djece bez pratrje u uvjetima koji su ispod razine ljudskog dostojanstva. Vijesti o utopljenima u Mediteranu i u našim rijekama više nas toliko ne šokiraju, a trenutno je suspendiran i program preseljenja, koji je bio jedini legalan način dolaska izbjeglica na europsko područje. S druge strane, ova situacija u kojoj je trebalo znati improvizirati i pronalaziti brza i konkretna rješenja, pokazala je važnost djelovanja i poslanja Isusovačke službe za izbjeglice, koje je prilagodljivo i fleksibilno. Imamo iza sebe već dovoljno krizna iz kojim možemo učiti.“ – izjavio je hrabro i odlučno pater Stanko Perica koji je krajem ljeta preuzeo službu ravnatelja Isusovačke službe za izbjeglice u jugoistočnoj Europi. Pater Perica ovu važnu službu preuzeo je od patera Tvrka Baruna koji je u posljednjih šest godina postao sinonim za zagovaranje potreba i prava svih prisilno raseljenih osoba te borac za dostojanstvo, ljudstva prava i prihvatanje ž posebice izbjeglica kojima je, zajedno s kolegama iz Isusovačke službe za izbjeglice u jugoistočnoj Europi, ali i diljem svijeta, posvećeno služio, koje je pratio i zagovarao na njihovom putu integracije u hrvatsko društvo.

Velik je broj raseljenih na našim prostorima, a podaci koje spominje UNHCR na svjetskoj razini upravo su zastrašujući. No, procjenjuje se da će te brojke u budućnosti biti i veće. Tome će najviše pridonijeti globalno zatopljenje, koje će mnoge krajeve učiniti nepogodnima za život. Uz to i ekstremno siromaštvo, koje je ova pandemija već sada učinila još vidljivijim.

Naime, globalna pandemija, kao i njezine ekonomске i druge posljedice, zasigurno će ostaviti traga na životima izbjeglica i migranata. Svi su oni već sada u dodatnom povećanom riziku od isključenosti, gubitka posla, siromaštva, stigmatizacije i zapostavljanja. Upravo u ovoj situaciji prepoznaje se dodatna vrijednost projekata koji uz osnaživanje, učenje jezika i stručno osposobljavanje i diplomu, svojim polaznicima otvaraju nove prilike za bolji i uspješni život u Hrvatskoj. Ali i osjećaj podrške, pripadnosti i utjehe, koji stanuju na adresi Centra za integraciju izbjeglica SOL u Zagrebu.

Godinu privodimo kraju s vjerom i nadom da će budućnost donijeti neka mirnija, sretnija i zdravija vremena. A kada i ona dođu, da ne zaboravimo da je svatko od nas jednako vrijedan, da živimo u svijetu koji ne može napredovati ako nekoga isključuje, da nas mogu spasiti samo zajedništvo, solidarnost i briga za druge. I da je najvažnija vrijednost oko koje se na pregovara – ljudski život. Sve ostalo ćemo tada ponovno podići i vratiti u život - zajedno.

JRS Centar za integraciju izbjeglica SOL u Zagrebu (Maksimirска cesta 286) kontinuirano djeluje 6 dana u tjednu, kao mjesto pružanja psihosocijalne podrške, savjetovanja, edukacije, partnerskih sastanaka, osnaživanja i umrežavanja te interkulturnalnih susreta s lokalnom zajednicom i volonterske podrške. Sukladno epidemiološkim preporukama, s pojavom povećanog broja slučajeva zaraze virusom COVID-19 u RH, Centar SOL svoje djelovanje nastavlja u smanjenom opsegu kroz prvi dio 2020. godine, te od listopada/studenog 2020. Ipak, održan je kontinuitet rada i djelovanja, posebice skrbi i podrške za korisnike, pri čemu su usluge pružane i na dostupne alternativne načine, uglavnom uz pomoć suvremenih kanala komunikacije (on-line, mobilno) te individualno.

Izdvojena događanja/akcije:

- 10. prosinca 2019., povodom Međunarodnog dana ljudskih prava, JRS je održao u Europskom domu u Zagrebu **okrugli stol na temu integracije izbjeglica u hrvatsko društvo**. Na okruglom stolu sudjelovali su ravnatelj Isusovačke službe za izbjeglice u jugoistočnoj Europi p. Tvrko Barun SJ, gospodin Giuseppe Di Caro, predstavnik Ureda visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR), Nj. E. Alen Bowman, veleposlanik Kanade u Republici Hrvatskoj te azilantica Donya Spanta, uz brojne dionike i predstavnike medija te vladinih i nevladinih organizacija koje djeluju u području integracije. Svi su se govornici složili kako je potrebno ulagati dodatne napore u održive i uključive politike u kreiranje kojih je potrebno uključiti i same izbjeglice kao aktivne dionike svake rasprave koja se tiče njihova života i statusa, dajući im tako priliku da sami ukažu na sve potrebe i ponude moguća rješenja. Bilo je riječi i o dostojanstvenom prihvatu, društvenoj odgovornosti, kreiranju ozračja dobrodošlice, o jednakosti te pravu na obrazovanje, rad i poštivanje ljudskih prava izbjeglica u svim fazama njihova statusa.
- Uoči božićnih blagdana 2019./2020., početkom prosinaca 2019., Isusovačka služba za izbjeglice u suradnji s Medžlisom Islamske zajednice grada Karlovca sudjelovala je u organizaciji ručka za deset azilatnskih obitelji iz Sirije koje su u Hrvatsku stigle putem projekta preseljenja te lokalnu zajednicu grada Karlovca, kao izraz dobrodošlice i podrške, međusobnog upoznavanja i poticanja suradnje. U istom duhu, četvrti put za redom, provedena je i **akcija Božićni ručak s izbjeglicama**, kroz koju je u svom domu više od četrdeset izbjegličkih obitelji za blagdanskim stolom ugostilo isto toliko domaćih obitelji, samostana i zajednica u Zagrebu, Karlovcu, Sisku i drugim gradovima RH. Otvarajući vrata svoga srca i doma, pozivajući ih u toplinu i intimu obiteljskog okupljanja ove su obitelji još jednom poručile kako dojučerašnji stranci postaju dobri susjedi, kako su otvorenost, dobra volja, ljubav i razumijevanje najbolji put u integraciju izbjegličkih obitelji u naše društvo. Božićni ručak s izbjeglicama postao je već tradicionalna akcija u koju su se osim zagrebačkih, pve godine uključile

i obitelji iz Siska i Karlovca – dva grada koja su postala novi dom za sirijske izbjegličke obitelji koje su u Hrvatsku stigle putem projekta preseljenja – pri kojemu Isusovačka služba za izbjeglice djeluje u području integracije kao partner Vlade RH u ovom europskom projektu solidarnosti. Osim toga, po prvi put ove godine neke su izbjegličke obitelji bili domaćini, a ne samo gosti, Božićnog ručka s izbjeglicom, pozivajući svoje susjede, volontere i nove prijatelje u svoj dom, kako bi ih počastili i zahvalili im na podršci.

- Centar za poslovnu etiku Fakulteta filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu i Isusovačka služba za izbjeglice zajedno su organizirali **znanstveni skup „Migracije, ekonomija i poslovna etika“** održan 28. veljače 2020. u prostorijama Fakulteta filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu na Jordanovcu. Na skupu je izlaganje održao velik broj eminentnih stručnjaka i sveučilišnih profesora koji su migracije promišljali i problematizirali imajući na umu ekonomiju, etiku, demografiju, književnost, kulturu, pravni okvir, antropologiju, identitet, globalizaciju i politike. Suradnja Fakulteta i Isusovačke službe za izbjeglice traje od ožujka 2018., kada su potpisali sporazum o znanstvenoj i stručnoj suradnji na području zajedničkih interesa u području poticanja, promocije i provedbe socijalnih, obrazovnih i znanstvenih aktivnosti u kršćanskom i humanističkom ozračju. Od tada se bilježi zapažena suradnja u zajedničkim znanstveno-istraživačkim projektima, studenti fakulteta imali su priliku u nekoliko se navrata upoznati s radom Isusovačke službe za izbjeglice u Hrvatskoj te joj se aktivno volonterski pridružiti, dok se i ovim znanstvenim simpozijem djeluje u smjeru podupiranja kontakata u okviru akademске i znanstvene zajednice radi znanstvene, stručne i kulturne razmjene. Ovaj je simpozij urođio i vrijedim zbornikom koji na jednom mjestu objedinjuje raznolika i aktualna pomišljanja o migracijama, ekonomiji i poslovnoj etici.

- **Zagrebačko kazalište mladih i Isusovačka služba za izbjeglice zajedno u humanitarnoj akciji** (siječanj i veljača 2020.): Podrske institucija u kulturi humanitarnim projektima važan su dio njihove misije, društveno odgovornog poslovanja, podizanja svijesti o najugroženijima među nama te aktivnog propitivanja društvenih događanja od

strane umjetnika, kulturnih djelatnika i institucija koje predstavljaju. Primjer toga je partnerstvo i podrška koju je Zagrebačko kazalište mladih (ZKM) odlučilo ove godine pružiti Isusovačkoj službi za izbjeglice (JRS) i to na način da pola zarade od igranja hvaljene predstave 'Pansion Eden' donira integracijskim projektima JRS-a koji u Hrvatskoj skrbi o tražiteljima azila i osobama pod međunarodnom zaštitom, posebno posvećujući svoj rad obiteljima, djeci i najugroženijima.

- 9. ožujka, dan nakon **proslave Međunarodnog dana žena**, djelatnice Isusovačke službe za izbjeglice organizirale su druženje u Centru za integraciju izbjeglica SOL u Zagrebu, pod nazivom „**Susret (ne)običnih žena**“. Susret je okupio preko stotinjak volonterki, žena u izbjegličkom statusu i drugih žena zainteresiranih za susret i druženje, koje su pokazale kako ženska solidarnost i podrška ne poznaju granice. I ovaj je susret omogućio ženama izbjeglicama da u sigurnom prostoru provedu zajedničko vrijeme razgovarajući o svojim strahovima, bojaznima i problemima, ali i o radostima, nadama i mogućnostima, te se pritom povežu i upoznaju sa ženama iz lokalne zajednice. U opuštajućoj i nadasve prijateljskoj atmosferi povjerenja, žene su se osjećale slobodne i sigurne dijeliti svoja iskustva s drugim ženama, razgovarati o temama koje su njima bliske te su zajednički planirale korisne i zabavne aktivnosti. JRS diljem svijeta, uz svijest o razlicitostima, promiče kulturu jednakosti, prava i dostojanstva žena izbjeglica. Kroz proces integracije nastoji se postići osnaživanje žena i podizanje njihove samosvijesti o tome da su ravnopravne članice društva, te da ga svojim posebnim kvalitetama obogaćuju i oplemenjuju.

- U svibnju 2020., Isusovačka služba za izbjeglice - JRS izdala je **novi, proljetni broj Staza**, prvih izbjegličkih novina u Hrvatskoj. Novine su namjenjene kako samim izbjeglicama, tako i svim zainteresiranim građanima, a i ovo izdanje je višejezično, te se u njemu mogu pronaći tekstovi na hrvatskom, engleskom, arapskom i farsi jeziku. Po redu osmi broj Staza, donosi poruku ravnatelji Isusovačke službe za izbjeglice u jugoistočnoj Europi o. Tvrтka Baruna, SJ, koji podsjeća kako je poštivanje ljudskog dostojanstva u svim prilikama i neprilikama života, prilika za iskaz kršćanske i ljudske solidarnosti i razumijevanja bogatstva i vrijednosti svakog života. Kroz opširan

razgovor čitateljima se predstavlja i Janko Gradelj, novi voditelj ureda Isusovačke službe za izbjeglice u Hrvatskoj, koji objašnjava kako uz ljudski i humanitarni aspekt podrške osobama u integracijskom procesu možemo biti svjesni i drugih društvenih pa i ekonomskih te demografskih dobrobiti migracija. U tom je smislu važno educirati javnosti, poslodavce, institucije i sve dionike uključene u proces integracije, poruka je Janka Gredelja, koji naglašava kako će se u svom radu i dalje držati gesla Jučer stranci, danas susjedi, pod kojim djeluje i radi već dugi niz godina, od samih početaka kreiranja integracijskih praksi u Hrvatskoj. Važan doprinos i uloga volontera Isusovačke službe za izbjeglice u novina je i ovaj put predstavljena kroz njihove osvrte i priče o iskustvu djelovanja u Zagrebu, Sisku i Karlovcu. U Staza su predstavljeni i neki od brojnih projekata organizacije, poput onih Sigurnog mesta za djecu izbjeglice u Prihvatalištu za tražitelje azila, projekta integracije osoba pristiglih u Hrvatsku putem projekta preseljenja, projekta za mlade CHANGE: promisli, susretni, djeluj, promijeni, program pružanja besplatne pravne pomoći, projekt TrAZILica koja djeluje u smijeru integracije na tržište rada te projekti drugih organizacija. Tu je i poziv svim zainteresiranim da se priključe zboru Domaćigosti koji je osnovan 2016. godine s ciljem da se uz glazbu i druženje pomogne izbjeglicama u integraciji u hrvatsko društvo. Izvode pjesme iz različitih dijelova svijeta po izboru članova koji osim iz Hrvatske dolaze iz Sirije, Afganistana, Irana, Turske, Pakistana i drugih zemalja. Staze donose i priču iz Bosne, u kojoj jedan mladić iskreno i iz prve ruke opisuje svoje iskustvo potrage za mirom i domom, čežnju za majkom i normalnim životom, do kojega i dalje prolazi težak i neizvjesan put. Suočena s nemogućnosti uobičajene distribucije Staza, usred važećih epidemioloških preporuka, Isusovačka služba za izbjeglike je ovaj broj odlučila i digitalizirati: <http://online.fliphtml5.com/uyfmy/uaoi/#p=1> i učiniti šire dostupnim, kako bi pronašli put do što većeg broja čitatelja.

- U svibnju 2020. JRS je predstavio hrvatskoj javnosti, uz niz popratnih aktivnosti, „Poput Isusa Krista prisiljeni bježati. Prihvati, zaštititi, promicati i integrirati progranike“ - temu ovogodišnjeg 106. svjetskog dana selilaca i izbjeglica koji se proslavlja 27. rujna, a uoči kojega je papa Franjo objavio prigodnu poruku. Svoju je

poruku papa Franjo posvetio „drami interno raseljenih osoba, često nevidljivoj drami, koju je pogoršala globalna kriza uzrokovana pandemijom Covida-19“.

- Isusovačka služba za izbjeglice održala je 18. lipnja, uoči **Svjetskog dana izbjeglica, tradicionalno molitveno bdjenje** koje je predvodio apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj mons. Giorgio Lingua. Još jedan način uspostavljanja dijaloga, Isusovačka je služba za izbjeglice na molitvenom bdjenju potaknula pruživši izbjeglicama priliku da u crkvi mole na svom materinskom jeziku. Također, povodom Svjetskog dana izbjeglica i u sklopu 7. Tjedni IZBJEGLICAm!, JRS - Isusovačka služba za izbjeglice održala je seriju webinara #JučerStranciDanasSusjedi!. Želja je bila i u ovim vremenima ostati blizu svima i nikoga ne ostaviti po strani, te podijeliti sa sudionicima iskustvo, znanje i najbolje prakse rada u području prihvata i integracije izbjeglica. Webinari su se održali u dvotjednom razdoblju, od 16. do 25. lipnja, na hrvatskom i engleskom jeziku. Na sedam webinara prisustvovalo je više od 150 sudionika iz Hrvatske i svijeta.
- Nakon izuzetno uspješnih i plodonosnih šest godina službe, o. **Tvrko Barun krajem srpnja 2020. preustrojio je ulogu ravnatelja Isusovačke službe za izbjeglice – JRS-a u jugoistočnoj Europi subratu o. Stanku Perici**. O. Barun je svojim hrabrim i požrtvovnim radom postao sinonim zagovaranja potreba i prava izbjeglica, te primjer služenja najpotrebnijima, beskompromisno se zauzimajući za dostojanstven prihvat i učinkovitu integraciju izbjeglica. Od svojih početaka u Isusovačkoj službi za izbjeglice, koje je obilježila izbjeglička kriza, do danas je kao jedan od najvažnijih dionika sudjelovao u nastajanju sustava integracije u Hrvatskoj, promičući poruke pape Franje kao kršćanske i univerzalne poruke uključivosti, gostoprимstva, dobrodošlice i podrške. Oformio je stručan i raznolik tim djelatnika i brojnih volontera koji danas djeluju kao najprepoznatljivija organizacija u području prihvata, integracije i zagovaranja izbjeglica. O. Perica, koji se isusovcima pridružio prije deset godina, nakon što je neko vrijeme radio kao pravnik, službu je počeo preuzimati baš u vrijeme brojnih aktivnosti koje je Isusovačka služba za izbjeglice organizirala povodom Svjetskog dana izbjeglica.

- Apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj mons. Giorgio Lingua, posjetio je 22. rujna 2020. Centar za integraciju izbjeglica SOL Isusovačke službe za izbjeglic u Zagrebu. Mons. Lingua je obišao Centar te se susreo s djelatnicima Isusovačke službe za izbjeglice, tražiteljima azila i osobama koje su u Hrvatskoj dobine međunarodnu zaštitu, te sada grade svoj novi život uz podršku brojnih projekata JRS-a. Mons. Lingua pohvalio je djelovanje JRS-a, složivši se kako je upravo ta organizacija vjerni ambasador i zagovornik poruka pape Franje, što je posebno značajno uoči Svjetskog dana migranata i izbjeglica koji ćemo obilježiti 27. rujna. Mons. Lingua iskazao je posebno razumijevanje i suočeće za patnje izbjeglica diljem svijeta, kazavši kako ga ta realnost posebno pogađa, budući da je tijekom svoje dosadašnje službe imao priliku osobno nazočiti patnjama i stradavanjima osoba zaboravljenih u izbjegličkim kampovima diljem svijeta, posebice u Iraku, gdje je u susretu s osobama koje su izgubile sve i čija beizlazna situacija traje predugo, doživio iskustvo koje nikada neće zaboraviti i zbog kojega, kako je rekao, nitko od nas ne može mirno spavati, znajući da toliko ljudi danas proživljava nevjerojatne patnje, dok ih se prečesto zaboravlja. Spomenuo je i veliku ulogu pape Franje u promicanju ozračja dobrodošlice za izbjeglice diljem svijeta, te čestitao JRS-u Hrvatska na njihovom požrtvovnom radu i vjernom služenju ovoj važnoj misiji. Susretu je nazočio i p. Dalibor Renić, provincial Hrvatske pokrajine Družbe Isusove.
- Isusovačka služba za izbjeglice održala je u subotu, 3. listopada 2020., još jedan interkulturni susret u gradu Karlovcu – koji je kroz proteklu godinu postao dom za deset sirijskih izbjegličkih obitelji. Pružajući im podršku na njihovom putu integracije u hrvatsko društvo, Isusovačka služba za izbjeglice pronašla je u Karlovčanima partnera. Lokalna zajednica Grada iskazala je svojim novim sugrađanima dobrodošlicu, pružila podršku i uključila ih u svakodnevni život rada. Taj se susret dogodio u sklopu osmog Festivala volonterstva, te su dodijeljene nagrade najvolonterima grada Karlovca u protekloj godini.

- Jedna od nagrađenih je Andreja Reljac, studentica turskog jezika i volonterka Isusovačke službe za izbjeglice s kojom se susrela još 2018. godine, kada se odmah odlučila uključiti u njihov rad. Studij turskog jezika pomogao joj je u organizaciji tečaja hrvatskog jezika za izbjeglice iz Sirije koji žive u Karlovcu. U tome su joj pomogli i volonteri iz karlovačke Gimnazije. Odgovarajući na pitanje što ju je potaklo da se uključi i kako gleda na predrasude, Andreja kaže da su je na razmišljanje potaknule slike rata. – Možda ne mogu promijeniti svijet, ali svakako nečiji mogu poboljšati i pokazati da smo svi mi ljudi. Stigmatizacije koje postoje, danas su prema njima, sutra mogu biti prema nama. Mislim da jednostavno ne smijemo živjeti u nekoj svojoj čahuri, poručuje Andreja. Nagrade najvolonterima uručio je gradonačelnik Damir Mandić istaknuvši da su volonteri putokaz svima te im je zahvalio na njihovom angažmanu. Isusovačka služba za izbjeglice počastila je Karlovčane arapskim specijalitetima i slasticama, kao i kazališnom predstavom „Ljepota naše različitosti“ Medley teatra, s kojim njeguje dugogodišnju suradnju.
- **Hrvatska udruga poslodavaca i Isusovačka služba za izbjeglice** sklopili su krajem studenog 2020. **sporazum o suradnji** kojim će se pružiti institucionalna podrška integracijskom procesu državljana trećih zemalja u hrvatsko društvo i omogućiti njihovo lakše zapošljavanje, odnosno olakšati ulazak u tržište rada. Posljednjih godina svjedočimo pojačanim migracijskim kretanjima prema zemljama Europske unije što ima snažne posljedice i za Republiku Hrvatsku i okolne zemlje. Putem aktivne međusobne suradnje, HUP i JRS žele potaknuti razvoj pozitivnih aspekata tog fenomena. Poznato je da je jedan od najvažnijih aspekata kvalitetne integracije u bilo koje društvo zapošljavanje, stoga je poslodavačka zajednica važna karika u ovom procesu. Također, poslodavci su i u ovoj krizi bili suočeni s nedostatkom radne snage u određenim zanimanjima za koja ne postoji interes domaćih radnika i u tom je području ovim sporazumom otvoren prostor za suradnju HUP-a i Isusovačke službe za izbjeglice. Do danas je ostvaren niz kvalitetnih primjera uspješnog zapošljavanja migranata, a neki od njih bit će predstavljeni na konferenciji koju HUP planira organizirati zajedno s JRS-om početkom iduće godine. „Samo uspješnom integracijom možemo migracije učiniti stvarnom prilikom za sve: za građane, za poslodavce i čitavo društvo. Važno je izgraditi uspješan sustav integracije

(administrativne, edukacijske, logističke i psihosocijalne) s ciljem sprečavanja mogućih negativnih aspekata imigracije. Nužno je kontinuirano unaprjeđivati zakonodavni okvir, propise, politike, mjere i aktivnosti prema ovoj ciljanoj skupi te provoditi aktivnosti u cilju boljeg razumijevanja imigranata o institucionalnom okviru i vlastitim pravima, ostvarivanju socijalne i zdravstvene zaštite te pronalasku adekvatnog smještaja i zaposlenja“ – izjavio je dr.sc. Damir Zorić, glavni direktor HUP-a. „Isusovačka služba u Hrvatskoj ima puno iskustva u području pružanja podrške, edukacije i integracije stranaca u društvo i na tržište rada. Kroz trenutnu društveno-ekonomsku situaciju uviđamo da je nužno migracije, kao najveći izazov sadašnjice, promatrati i kao mogući dobitak i doprinos, ukoliko upravo na ovakve konkretne i dokazano isplative načine pružamo podršku te promičemo integraciju i uključivost. Tako zajedno idemo prema kreiranju suvremenog, solidarnog te ekonomski, demografski i socijalno održivog društva. Kroz naše programe prekvalifikacije i zapošljavanja prošlo je već više od stotinjak osoba – mnoge su od njih pronašle posao i poslodavci su, kao i sami migranti ali i čitava zajednica, vrlo zadovoljni. Ti primjeri dobre prakse svjedoče kako je uz početnu podršku i kulturnu medijaciju te edukaciju moguće ostvariti dugoročne i učinkovite suradnje od kojih dobre plodove ubire čitavo društvo“ – naglasio je p. Stanko Perica, SJ, ravnatelj Isusovačke službe za izbjeglice u jugoistočnoj Europi, prilikom potpisivanja ovog važnog sporazuma.

Projekti JRS-a Hrvatska u 2020.:

- ERASMUS+: "Stripped of choice but given a voice", Listopad 2018. - lipanj 2020 ; EU - Erasmus +; Agencija za mobilnost i projekte EU.
- Integracija osoba s međunarodnom zaštitom preseljenih iz Turske te integracija i zbrinjavanje osoba po osnovi drugih oblika solidarnosti s državama članicama Europske unije, Siječanj 2019. - listopad 2020., Ministarstvo unutarnjih poslova (AMIF).

- TrAZILica - socijalna inkluzija i jačanje konkurentnosti azilanata na tržištu rada u RH, Ožujak 2019. - rujan 2020.; ESF - Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.
- CHANGE: Student Ambassadors and Migrants Together for Inclusive Societies, Siječanj 2019. - prosinac 2021.
- Child Friendly Space in the Reception Center for International Protection seekers in Zagreb (Dječji kutak u Prihvatištu za tražitelje međunarodne zaštite u Zagrebu); 15.11.2019. – 31.3.2020.; UNICEF Hrvatska; prekinut je zbog situacije s pandemijom COVID-19 i zabrane ulaska u Prihvatišta.
- Edukacijom do bolje integracije azilanata, Listopad 2019. - listopad 2021.; ESF - Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.
- SIDRO - podrška Strancima u Integraciji u hrvatsko DRuštvo, siječanj-prosinac 2020., Središnji državni ured za Hrvate izvan RH.
- Umjetnošću do tolerancije, integracije i mira, siječanj-prosinac 2020., Kampanja Dinama i Hrvatskog Crvenog križa FAIR PLAY NA TRIBINAMA.
- European Platform of Integrating Cities - EPIC; Siječanj 2020. - prosinac 2022.; AMIF.
- A dignified life in Croatia – COVID 19 emergency response by JRS Croatia, Travanj 2020. - prosinac 2020.; JRS Europe (OAK, HF, FO, zaklada Jesuiten Weltweit Germany) + LDSC.
- Care of refugees in Detention Center in Croatia; Siječanja 2020. - prosinac 2022.; Renovabis - Das Osteuropa-Hilfswerk der Katholischen Kirche in Deutschland.

-
- Susret običnih ljudi - SOL (Centar za integraciju izbjeglica); Rujan 2020. - veljača 2021.; Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku i Grad Zagreb.

Opis projekata

-
- ✓ Isusovačka služba za izbjeglice – JRS, provedbeni partner Vlade RH u projektu integracije osoba pod međunarodnom zaštitom preseljenih iz Turske te integracije i zbrinjavanja osoba po osnovi drugih oblika solidarnosti s državama članicama Europske unije: za korisnike projekta

JRS-ov mobilni tim svakodnevno je skrbio pružajući podršku u ranoj integraciji, komunikaciji s institucijama, lokalnoj zajednici i sl. Sva djeca obuhvaćena projektom upisana su u osnovnu školu te su s odlučnim uspjehom završili nastavnu godinu 2019./2020. Korisnici programa prošli su tečaj hrvatskoj jezika i prekvalifikacije, te su neki od njih uspješno zaposleni. JRS je redovito pružao podršku u komunikaciji s nadležnim tijelima i institucijama na nacionalnoj i lokalnim razinama, provodeći redovite aktivnosti za izbjeglice i lokalnu zajednicu. Projekt je završio u listopadu 2020.

Osim toga, provođenjem projekta Integracija osoba pod međunarodnom zaštitom preseljenih iz Turske te integracija i zbrinjavanje osoba po osnovi drugih oblika

solidarnosti s državama članicama Europske unije, kroz rad i suradnju s drugim dionicima javnih službi i organizacija, organizacijama civilnog društva i volonterima, Isusovačka služba za izbjeglice uvidjela je potrebu i dobrobit podjele iskustava i dobrih praksi u radu s navedenom ciljnom skupinom. Stoga je JRS održao edukativne susrete u nekoliko gradova u RH, gdje je dijelio iskustva i prakse, s ciljem senzibilizacije te informiranja i educiranja lokalnih medija, dionika i lokalne zajednicu o integraciji izbjeglica te poticana prihvaćanja i interkulturnog povezivanja. Ciljana skupina su dionici javnih i državnih službi i institucija (djelatnici zdravstvenih, kulturnih i obrazovnih institucija, medijski djelatnici, djelatnici centara za socijalnu skrb i zavoda za zapošljavanje, djelatnici nadležnih policijskih postaja i dr.), predstavnici jedinica lokalne uprave i samouprave, lokalna zajednica, organizacije civilnog društva, gradski volonterski centri, medijski djelatnici. Uz sama predavanja, JRS je organizirao i provodio interkulturna događanja u svrhu druženja, umrežavanja te boljeg upoznavanja izbjeglica preseljenih iz Turske s lokalnom zajednicom i s volonterima radi poticanja dugoročno uspješne i sveobuhvatne integracije. Sav ovaj proces JRS je pratio medijskim aktivnostima s ciljem senzibilizacije javnosti za potrebe i prava osoba pod međunarodnom zaštitom u RH te promicanja i promocije projektnih aktivnosti i suradnji. U sklopu svakog edukativnog susreta predviđjelo se vrijeme i za interaktivnu raspravu, diskusije, razmjenu iskustava te umrežavanje. Edukacije su vodili i održavali djelatnici JRS-a, dok su se njima pokrile teme, između ostalih, programa preseljenja na europskom i hrvatskom nivou uz predstavljanje projekta i suradnje MUP-a i JRS-a, djelovanje u medijskom prostoru te podizanje medijske pismenosti i učenje obrazaca kritičnog čitanja i prepoznavanja lažnih vijesti, interkulturni dijalog, rad s volonterima, psihosocijalni tretman u radu s migrantima, rodno uvjetovano nasilje, integracija na tržište rada, uloga prevoditelja, suradnja vladinog i civilnog sektora, integracija školske djece i dr. Održane su edukacije u Novom Vinodolskom (za dionike na nacionalnoj razini, te u Rijeci i Osijeku (za dionike na lokalnim razinama), dok se planira još najmanje jedna edukacija kroz listopad 2020.

Završna publikacija projekta: <https://online.fliphtml5.com/uyfmy/rwfj/>

-
- ✓ Od 28. ožujka 2019. do 28. rujna 2020. ujedinjeni partnerskim odnosom i vizijom, Isusovačka služba za izbjeglice (nositelj projekta) i Pučko otvoreno učilište Zagreb (partner na projektu) proveli su zajednički projekt „TrAZILica - socijalna inkluzija i jačanje konkurentnosti azilanata na tržištu rada u RH“, financiran iz Europskog socijalnog fonda, Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. Ideja i ciljevi: Ovim se projektom pruža podrška, edukacija i integracija u društvo i na tržište rada osobama koje u Republici Hrvatskoj imaju izbjeglički status, čime se istovremeno odgovara i na trenutnu potrebu tržišta za ciljano sposobljenom radnom snagom sukladno deficitarnim zanimanjima. Ovaj projekt njeguje uključivost, odražava zajedničku želju JRS-a i POU-a za kreiranjem suvremenog, solidarnog, uključivog te ekonomski, demografski i socijalno održivog društva koje, odgovarajući na potrebe i poštujući prava socijalno marginaliziranih skupina te otvarajući put njihovom osamostaljivanju i sposobljavanju, istovremeno nastoji graditi dugoročnu perspektivu napretka hrvatskog društva u cjelini. Važnost i nužnost ovakvog projekta promatramo kroz trenutnu društveno-ekonomsku situaciju u kojoj je nužno migracije, kao najveći izazov sadašnjice, promatrati kao mogući dobitak i doprinos, ukoliko upravo na ovakve konkretnе i dokazano isplative načine pružamo podršku te promičemo integraciju i uključivost. Ovaj projekt doprinosi poticanju društveno odgovornog poslovanja i održivog razvoja, te može poslužiti kao putokaz i ponuditi neka rješenja za otvorena pitanja s kojima se tržištre rada i sustav integracije stranih radnika danas suočavaju. Pritom JRS i POU mogu ponuditi bogato stručno znanje, iskustvo i već uhodanu sinergiju kojom već neko vrijeme uspješno zajednički djeluju na ovom području. U projekt je uključena 131 nezaposlena osoba u statusu izbjeglice, uključujući dugotrajno nezaposlene, od toga 55 žena. Od 131 uključene osobe tijekom provedbe projekta: 43 su napustile područje Republike Hrvatske te nema podataka o statusu na tržištu rada u drugim zemljama EU ili eventualnom nastavku obrazovanja i statusu općenito (32,82%); 33 su zaposlene (25,19%); 3 su nastavile s obrazovanjem (2,29%); 1 osoba je preminula; 51 osoba traži posao (38,93%). 51 osoba (od toga 15 žena = 29,41%) uključila se u verificirane programe sposobljavanja. 36 osoba od 51 uključene (76,47%) završilo je i dobilo uvjerenja o završenom sposobljavanju (1 osoba čak i 2 programa), od toga 12 žena. Od 36 osoba koje su završile programe zaposleno je 20 osoba (55,56%) (od toga 4

žene). Od 15 osoba koje su odustale tijekom provedbe programa ospozobljavanja 4 su napustile područje RH (od toga 1 žena), 1 je nastavila školovanje (1 žena), 4 su zaposlene (svi muškarci).

Rezultati projekta TrAZILica i završna publikacija:
<https://online.fliphtml5.com/uyfmy/kygr/#p=1>

- ✓ Kroz 2020. godinu, JRS sudjeluje u projektu "**Edukacijom do bolje integracije azilanata**". Projekt traje do listopada 2021. godine, a sufinancirala ga je Europska unija iz Europskog socijalnog fonda. Prijavitelj projekta je udruga Inicijativa za engleski jezik i kulturu, a partneri su Isusovačka služba za izbjeglice i Obrtničko učilište. Azilanti su osobe koje su u najvećem riziku od siromaštva i socijalne isključenosti te spadaju u najranjiviju skupinu migranata. Stoga je osnovni cilj ovog projekta povećanje zapošljivosti azilanata kroz razvoj i provedbu programa jezične i kulturološke integracije azilanata, individualno mentorstvo te programe stručne ospozobljenosti za jednostavna zanimanja u sektoru turizma i ugostiteljstva u kojem postoji nedostatak radne snage. U projektne aktivnosti će se uključiti 40 nezaposlenih azilanata koji će kroz pojedine faze projekta sudjelovati u aktivnostima edukacije i ospozobljavanja kako bi bolje konkurirali na tržištu rada i uspješnije se integrirali u hrvatsko društvo. Opći cilj projekta je povećati zapošljivost azilanata s ciljem njihove integracije na tržište rada te u konačnici integracije u hrvatsko društvo. Uz to, specifični ciljevi su jačanje stručnih znanja nezaposlenih azilanata kroz provedbu programa obrazovanja odraslih, osnaživanje te razvoj mekih i prenosivih vještina nezaposlenih azilanata kroz razvoj i provedbu programa jezične i kulturološke integracije azilanata te pružanjem usluga individualnog mentorstva i osiguranjem podrške kulturnih medijatora i prevoditelja. Projektne aktivnosti su u vrijeme važećih epidemiološkoh mjera brzo i izuzetno uspješno prebačene na online način funkcioniranja, uključujući nastavu, konzultacije i podršku. Projekt do sada bilježi 34 upisane osobe (od čega 20 žena), iz 12 različitih zemalja. 25 osoba je završilo tečaj hrvatskog jezika, dok ih je 11 završilo program ospozobljavanja (slastičar, pomoćni kuhar, konobar, priprematelj pizza).

-
- ✓ JRS Hrvatska uključen je i u **Europski projekt Isusovačke službe za izbjeglice namijenjen učenicima - CHANGE**. Pod nazivom CHANGE: promisli, susretni, djeluj, promijeni! uredi Isusovačke službe za izbjeglice diljem Europe, pa tako i u Hrvatskoj, okupljaju i potiču na djelovanje, suradnju i razumijevanje učenike i izbjeglice – kako bi zajedno gradili uključiva društva, bez diskriminacije i s velikim razumijevanjem i podrškom za sve one kojima je osjećaj dobrodošlice, pripadnosti i mira najpotrebniji. CHANGE je projekt koji potiče razvoj kritičkog mišljenja među mladim ljudima (u dobi od 13 do 18 godina) o doprinosu migranata i izbjeglica društvu kroz susret sa samim mladim migrantima i izbjeglicama - u učionici. Projekt jamči podršku u ostvarivanju akcije podizanja svijesti u školama i lokalnim zajednicama. Sve ovo teži ostvariti se kroz stvaranje mreže od 400 škola u 9 europskih zemalja: Belgiji, Hrvatskoj, Irskoj, Italiji, Mađarskoj, Malti, Nizozemskoj, Portugalu i Španjolskoj, kako bi se doprijelo do otprilike 60.000 učenika, kroz rad s razvijenim pedagoškim materijalima u razredu i aktivnostima podizanja svijesti. Program je osmislio stručan tim isusovaca i djelatnika Isusovačke službe za izbjeglice na europskom nivou. CHANGE-om se nastoji potaknuti mlade ljudi da kritički promišljaju i donose prosudbe – posebno u kontekstu interneta i društvenih mreža – kako bi mogli razlikovati činjenice od mišljenja, prepoznati propagandu te odgovarati na govor mržnje s vlastitim pozitivnim i na činjenicama utvrđenim porukama. U Hrvatskoj će se uključiti 30 škola s ukupno 4500 učenika, a određeni će broj učenika biti posebno aktivni - tako što će postati Učenici Ambasadori, zajednički organizirajući događanja u svojim školama ili lokalnim zajednicama, uz podršku nastavnika. Mobilizirajući mrežu škola širom Europe, europska Isusovačka služba za izbjeglice i partneri koristit će 30 godina iskustva u aktivnostima podizanja svijesti i zagovaranja prava migranata i izbjeglica koji traže sigurnost i zaštitu u Europi. Želja je potaknuti mlade na dijeljenje njihovih priča i iskustava sa širom javnosti. Posebno stoga što projekt i samim izbjeglicama omogućuje platformu da koriste svoj glas kako bi prezentirali svoje priče i iskustva školama uključenima u projekt, posebice kroz formiranje Vijeća migranata i izbjeglica od strane stotinjak izbjeglica koji će uključenim školama diljem Europe održati preko 800 prezentacija. Dugoročno gledano, kroz materijale i aktivnosti projekta, iduća generacija ljudi koji utječu na društvene procese razvit će kritičko miljenje i sposobnosti vođenja procesa kako bi mogli razlikovati činjenice od

laži, oblikovati javni diskurs i doprinijeti razvoju informirane i pozitivne vizije raznolike, multikulturalne i inkluzivne Europe budućnosti. – poručuju iz Isusovačke službe za izbjeglice. CHANGE je financiran iz Fonda za azil, migracije i integraciju (AMIF), a trajat će dvije školske godine. Konac projekta obilježit će se završnim događanjem u Bruxellesu u jesen 2021., na kojem će sudjelovati grupe Učenika Ambasadora iz svih zemalja u kojima se CHANGE provodi, pa tako i iz Hrvatske. Kao odgovor na trenutnu epidemiološku situaciju, JRS je osmislio on-line kurikulum i program djelovanja u školi na daljinu, koji nastavnici i učenici koriste od ožujka 2020. (<https://www.jrschange.org/hr/>)

- ✓ **JRS odgovor na COVID-19 (projekt: Covid-19 emergency response by JRS Croatia, JRS Europe uz zaklade OAK, HF, FO, Jesuiten Weltweit Germany):**

U vrijeme globalne pandemije novog korona virusa Isusovačka služba za izbjeglice, poznata po svom bliskom i prijateljskom kontaktu s osobama kojima služi, koje na njihovom putu prati te čije potrebe i prava zagovara, suočena je s novim izozovima i novim načinom djelovanja. Isusovačka služba za izbjeglice nastavlja provoditi svoje projekte u novim okolnostima, služeći se inovativnim pristupom, online načinom komunikacije, održavajući tako svoju prisutnost i pružajući podršku osobama kojima služi. Da je danas važnije no ikada nikoga ne ostaviti po strani, zaboravljenog i isključenog, JRS je pokazao vrlo intenzivno kroz travanj i svibanj 2020., nastojeći održati, inovativnim pristupima i dodatnim naporima, svoju misiju i prisutnost na terenu što vitalnijom i svrshodnjijom. Stručni djelatnici Isusovačke službe za izbjeglice, na čelu s kulturnim medijatorima i prevoditeljima, dijelili su pakete pomoći s hranom i higijenskim potrepštinama (podijeljeno ukupno 186 paketa, čime je obuhvaćeno 372 osoba, od čega 104 maloljetnika) obiteljima u Karlovcu, Sisku i Zagrebu koje su prošle godine u Hrvatsku stigle putem projekta preseljenja, kao i drugim osobama i obiteljima u izbjegličkom statusu u RH. Isusovačka služba za izbjeglice otvorila je nekoliko telefonskih linija kojima su prevoditelji i kulturni medijatori u Hrvatskoj 24 sata dnevno dostupni izbjeglicama za sve hitne potrebe, savjetovanja, upute i pojašnjenja. Također, redovito je prevodila i vizualno opremala te među korisnicima promovirala sve novosti i preporuke epidemiologa, na

arapskom i farsi jeziku (video materijali, brošurem grupe podrške, online savjetovanje, itd.). Ovakva

vrsta podrške za izbjeglice u vrijeme epidemije u RH ostaje jedinstven primjer JRS-ove misije, bliskosti, ustrajnosti i prisutnosti.

✓ **Prihvatilište za tražitelje azila:**

Do ožujka 2020: Isusovačka služba za izbjeglice - JRS, u suradnji s UNICEF-om Hrvatska, svakodnevno u Prihvatilištu za tražitelje azila u Zagrebu djeluje u prostoru zamišljenom kao **sigurno mjesto za djecu tražitelje azila**. Stručni djelatnici, prevoditelji i kulturni medijatori djeluju na način kojim se djeci pruža zaštićeno okruženje u kojem mogu sudjelovati u različitim organiziranim aktivnostima. Aktivnosti obuhvaćaju edukativne, psihosocijalne, kreativne i sportske programe, čime se djeci izbjeglicama pruža podrška razvoja tijekom i neposredno nakon krizne situacije koju su proživjela na svom izbjegličkom putu. Mjesto je to i međukulturalne integracije gdje djeca razvijaju suradnju i socijalne vještine s djecom različitih kulturno-istorijskih pozadina. Sve se aktivnosti prilagođavaju potrebama djece, a poseban je naglasak na jačanju osjećaja sigurnosti i samopouzdanja. Mjesto je ispunjeno smijehom, igrom, pjesmom i razgovorima te brojnim aktivnostima koje na djecu izbjeglice djeluju poticajno i ozdravljajuće, pri čemu se dodatna podrška pruža i samim roditeljima. Život u Prihvatilištu za tražitelje azila za mnoge obitelji, a posebice za djecu, daleko je od konačne sigurnosti i zaštite. Vrijeme je to čekanja, privremenog boravka, u kojem često nedostaje i mira i privatnosti. Čekanje na konačnu odluku o dobivanju ili uskraćivanju međunarodne zaštite mnogim je izbjegličkim obiteljima vrlo stresno razdoblje, u kojemu se nose s proživljenim traumama i čekaju odluku koja bi za njih mogla značiti konačan početak novog života – nimalo lakog, no ipak sigurnog. U Isusovačkoj službi za izbjeglice stoga posebno ističu rad sa djecom i ženama, kao najugroženijim skupinama među izbjeglicama, koji se nerijetko i u samom Prihvatilištu za tražitelje azila susreću s neugodnostima i nesigurnošću. Provodi se i posebno osmišljen program za žene tražiteljice azila, posebno s ciljem prepoznavanja i spriječavanja rodno uvjetovanog nasilja, programi besplatne pravne pomoći, integracijske aktivnosti te izleti.

Nakon ožujka 2020.: Isusovačka služba za izbjeglice provodila je u prethodnom razdoblju projekt Sigurnog mjesta za djecu u Prihvatilištu za tražitelje azila u Zagrebu. Njegov je glavni cilj pružiti sigurno mjesto za djecu gdje ona mogu sudjelovati u različitim organiziranim aktivnostima. Svrha projekta bila je pružiti djeci zaštićeno i poticajno okruženje za vrijeme ili nakon krizne situacije u kojem mogu dobiti potrebnu podršku i sigurnost. Aktivnosti koje su se provodile obuhvaćale su edukativne, psihosocijalne, kreativne i sportske programe kojima se poticao dječji razvoj u zdravom okruženju. Ovakav prostor predstavlja inkluzivno i nediskriminirajuće mjesto međukulturalne integracije gdje djeca razvijaju suradnju i socijalne vještine s djecom različitih kulturoloških pozadina. Sve su se aktivnosti prilagođavale potrebama i interesima djece, a poseban je naglasak bio na jačanju osjećaja sigurnosti i samopouzdanja. U projektu je ukupno sudjelovalo preko 250 djece u dobi od 0 – 18 godina, a većina je djece bila u dobi od 3-9 godina. Najčešće su dolazili iz zemalja kao što su Irak, Iran, Sirija i Afganistan te pričali arapskim, farsi ili kurdskim jezikom. Njihove su obitelji po strukturi najčešće bile višečlane – roditelji s troje ili više djece ili pak izuzetno mladi roditelji s bebama, objašnjavaju autorice. Zbog globalne pandemije novog koronavirusa program rada Isusovačke službe za izbjeglice s djecom u Prihvatilištu privremeno je, sukladno epidemiološkim važećim mjerama, nažalost suspendiran do poboljšanja epidemiološke situacije. Stoga su djelatnice JRS izdale **Priručnik za rad s djecom izbjeglicama**, nastao iz želje stručnih suradnica Isusovačke službe za izbjeglice da podijele svoje iskustvo rada s djecom izbjeglicama u Prihvatilištu za tražitelje azila u Zagrebu, te da stečena vrijedna praktična znanja i vještine povežu sa stručnim teorijskim znanjima - kako bi prikazale cjelovitu sliku rada s djecom izbjeglicama i maloljetnicima bez pratnje. Autorice priručnika su Petra Žukina, Mia Kevo i Sandra Špoljarić, a dostupan je i u on-line verziji na hrvatskom: <https://online.fliphtml5.com/uyfmy/znst/> i engleskom jeziku: <https://online.fliphtml5.com/uyfmy/vjh/>.

- ✓ Uz Grad Sisak, JRS sudjeluje u projektu EPIC (European Platform of Integrating Cities). Projekt je započeo u siječnju 2020. godine. To je trogodišnji projekt financiran sredstvima Europske unije (Fond za azil, migracije i integraciju - AMIF) na području devet zemalja (lokalnih zajednica): Lisabon (Portugal), Alcorcon (Španjolska),

Sardinija (Italija), Brescia (Italija), Sisak (Hrvatska), Ioannina (Grčka), Solun (Grčka), Oberhausen (Njemačka) i Gdansk (Poljska). Projektom se želi dijeliti znanje i najbolje prakse integracije migranata, sudjelovati u istorazinskoj razmjeni temeljenoj na međusobnim prioritetima i različitim stručnostima te integrirati učinkovite prakse u lokalne politike.“ Više informacija na poveznici: <https://epicamif.eu/>

- ✓ Projekt 'Fair play na tribinama", GNK Dinamo (kroz cijelu 2020. godinu) - uz ovu finansijsku podršku, JRS organizira igranje predstave "Ljepota naše različitosti" u gradovima RH, s ciljem približavanja izbjeglica i lokalne zajednice, senzibilizacije o ljepoti suživota u različitosti te svijesti o migracijama i položaju i pravima izbjeglica. Predstava je namjenjena djeci, no i svima koji su voljni kroz fizički teatar i radost igre prepoznati ljepotu različitosti i ljudskosti koju svi nosimo u sebi, kako bismo ju dijelili jedni s drugima. (<https://medley-teatar.com/ljepota-nase-razlicitosti/>) Predstava je namjenjena kako lokalnoj zajednici, tako i samim izbjeglicama, a igrana je u Prihvatilištima za tražitelje azila, pri JRS interkulturnim susretima i manifestacijama u Sisku, Karlovcu, Zagrebu...

- ✓ Od rujna 2020. JRS je ostvario ponovni pristup Prihvatnom centru za strance Ježevu i aktivirao projekt **Care of refugees in Detention centre in Croatia (2020-2022)** (Briga o izbjeglicama u Detenciji u Hrvatskoj), zaklada **Renovabis**, te jednom tjedno posjećuje tražitelje azila u Prihvatnom centru za strance Ježevu, pružajući psihosocijalnu podršku. Krajem godina i ova se aktivnost, slijedom pogoršane epidemiološke situacije i novih donesenim mjerama, privremeno obustavlja do poboljšanja epidemiološke situacije.

- ✓ SIDRO - podrška Strancima u Integraciji u hrvatsko Društvo, projekt je Isusovačke službe za izbjeglice (JRS) s ciljem pružanja podrške Hrvatima povratnicima, njihovim potomcima i drugim strancima. Projekt se provodi uz potporu Središnjeg državnog ureda za Hrivate izvan Republike Hrvatske. Želja je Isusovačke službe za izbjeglice

uspovestaviti kontakt sa što većim brojem osoba koje su pronašle novi ili stari dom u zemlji svojih predaka te grade novi život u Hrvatskoj. Cilj projekta je detektirati njihove potrebe i pružiti im podršku u svim aspektima integracije – kulturna orijentacija, asistencija pri posjetu institucijama i rješavanju potrebne dokumentacije za ostanak, potrazi za poslom, ostvarivanju prava, učenju hrvatskog jezika i ostalim integracijskim aktivnostima. Ispitivanje potreba, kao i sve aktivnosti i usluge, provodi se na španjolskom, engleskom i hrvatskom jeziku. Na taj način će korisnicima projekta biti pružena dodatna asistencija i konkretna pomoć u ostvarivanju svih prava i mogućnosti koje im stoje na raspolaganju kao povratnicima u Republiku Hrvatsku. što je navedeno i u Vodiču za povratnike Središnjeg državnog ureda za Hrivate izvan Republike Hrvatske. Pravni i administrativni sustav svake zemlje je složen, čak i onima koji u njoj žive desetljećima. Iako se kontinuirano trudimo učiniti ga jednostavnijim i bržim, unutar postojećih zakonodavnih okvira postoje određeni postupci koje je potrebno provesti, dok kvalitetna komunikacija podrazumijeva dvostranost. Upravo tu ulogu kulturnog medijatora, vodiča kroz integraciju i socijalnog mentora, sada preuzima Isusovačka služba za izbjeglice, s velikim iskustvom na tom polju djelovanja, u Hrvatskoj još od vremena Domovinskog rata. Danas, kada su migracije globalni izazov, svoje dugogodišnje iskustvo u integraciji stranaca u hrvatsko društvo stavlju na raspolaganje i Hrvatima povratnicima i njihovim potomcima, koji se zbog loše ekonomске ili političke situacije odluče vratiti u domovinu, gdje će proći program kulturne orientacije, edukaciju iz hrvatskog jezika, te upoznavanje sa svim relevantnim institucijama i službama koje su im potrebne kako bi započeli graditi svoj novi život u Hrvatskoj.

Zagovaranje i suradnja s medijima:

Isusovačka služba za izbjeglice – JRS redovito provodi svoje zagovaračke i senzibilizacijske aktivnosti na društvenim mrežama i u medijima, namijenjene lokalnoj zajednici, korisnicima, partnerima, te široj i zainteresiranoj javnosti. Kontinuirano provodeći integracijsku i zagovarački kampanju „Jučer stranci, danas susjedi“ (od 2018. godine do

danas) JRS nastoji u javnom prostoru, prilikom interkulturalnih susreta organiziranih u JRS Centru za integraciju izbjeglica SOL u Zagrebu, na raznim događanjima te u medijima poticati društveno ozračje uključivosti, dobrodošlice, suživota u različitosti te svijesti o potrebama i pravima izbjeglica u RH, kao i lokalne zajednice koja ih prima.

Doprinos tome su i JRS nove „Staze“, prve izbjegličke novine u Hrvatskoj – platforma za informiranje, razmjenu dobrih praksi integracije te suradnje. „Staze“ imaju nakladu od 1500 primjeraka, te su dostupne i on-line, dok su zadnja dva broja posvećena upravo procesu integracije osoba pristiglih u RH putem programa preseljenja (zadnji broj Staza: <http://online.fliphtml5.com/uyfmy/uaoi/#p=1>).

JRS provodi svoje svakodnevne i tjedne aktivnosti na službenim profilima organizacije na Facebooku i Twitteru (@JRSizbjeglice), gdje donosi informacije o provedenim projektnim aktivnostima, poruke s ciljem poticanja društva dobrodošlice, uključivosti, podrške te pozitivne integracijske prakse. Također, putem društvenih mreža svojim je korisnicima arapskog govornog područja, kao i kroz mobilne i on-line grupe podrške i savjetovanja, na arapskom jeziku kontinuirano objašnjavao i upućivao ih na sve aktualnosti vezane uz aktualnosti u društvenom životu Hrvatske, te uz epidemiološku situaciju, važeće mjere i preporuke Ravnateljstva civilne zaštite RH, kreirajući vizualne, slikovne, tekstualne i audio materijale na arapskom jeziku (uz hrvatski i engleski jezik).

JRS održava i svoje tjedne aktivnosti i priloge na Radio Vatikanu (svaki tjedan Radio Vatikan u svojim vijestima emitira prilog JRS-ove suradnici za komunikaciju vezane uz polje migracija i integracije, koji prenosi nekoliko radijskih postaja u RH i JI Europi), te svaki mjesec vodi i uređuje emisiju na Radio Mariji „Stranac bijah i primiste me“.

Suradnja s medijima u 2020. godini:

Katolički mediji

- Radio Marija – dugogodišnja mjeseca radijska emisija „Stranac bijah i primiste me“, urednica i voditeljica emisije je suradnica za komunikaciju i zagovaranje JRS-a, tema: migracije, izbjeglištvo u Hrvatskoj i u svijetu, predstavljanje projekata i aktivnosti udruge; sugovornici: eminentni stručnjaci, korisnici projekata, volonteri, djelatnici JRS-a,

predstavnici vladinog i nevladinog sektora djelatni u području rada organizacije... (10 emisija godišnje)

- Radio Vatikan vijesti – tjedni prilozi u vijestima i na portalu koje redovito prenosi nekoliko radijskih postaja u Hrvatskoj i u jugoistočnoj Europi (Hrvatski katolički radio, Radio Međugorje MIR, Radio Marija HR, Radio Marija BiH, Radio Marija Srbije i dr.) te nekoliko portala poput Informativne katoličke agencije, Laudato TV, Hrvatske katoličke mreže i sl. Urednica i kreatorica priloga je suradnica za komunikaciju i zagovaranje JRS-a. Teme: novosti o projektima, radu i djelovanju JRS-a u Hrvatskoj i u svijetu, godišnje oko 50 priloga)

- Hrvatska katolička mreža i Hrvatski katolički radio- kao vodeći informativni servisi u svom opsegu djelovanja, kroz dugogodišnju uspješnu suradnju redovito u svom programu prate rad udruge, prenose vijesti, novosti, objave, priopćenja, reportaže i sl.
- Laudato tv u svojim emisijama često terenski i iz studija ugošćava ravnatelje i djelatnike JRS-a. (Tv postaja plus web live stream programa)
- Glas koncila – uz važne i prigodne datume objavljuje reportaže i vijesti kojima prati rad JRS-a

Ostali mediji

- HRT – SVI KANALI RADIO + TV – nakon što je kroz 2019. godinu JRS kao prvi na listi putem Javnog poziva HRT-a osigurao medijsko pokroviteljstvo i praćenje HRS-a JRS-ovih humanitarnih akcija, razvijeni su vrlo intenzivni odnosi i suradnja s brojnim novinarima i urednicima radikalnih i televizijskih emisija HRT-a, jednako kao i HRT-ovog informativnog portala, nakon čega je do danas ostvareno više desetaka vrlo gledanih i slušanih gostovanja, reportaža, priloga, vijesti i emisija u kojima su sudjelovali djelatnici i korisnici JRS-a
- Večernji list – online i tiskano izdanje– tradicionalno za Božić i Uskrs objavljuje u suradnji s JRS-om velike senzibilizacijske reportaže vezane uz integraciju izbjeglica i rad JRS-a uz donacijske uplatnice za podršku rada JRS Centra za integraciju izbjeglica SOL + tijekom cijele godine prati rad JRS-a

- Telegram.hr – jedan od vodećih portal u RH, u JRS-u pronašao glavnog i vjerodostojnog komentatora o stanju izbjeglištva i migracija u RH i svijetu
 - RTL TV – kroz velike reportaže redovito prati djelovanje JRS-a u području integracije, posebno velike akcije poput Božićnog ručka s izbjeglicama, program integracije preseljenih osoba, djelatnosti centra SOL itd.
 - Student TV – kroz reportaže i dokumentarističke prikaze namijenjene mlađoj populaciji u suradnji s JRS-om nekoliko puta godišnje objavljuje osobne priče izbjeglica iz RH
-
- Yammat FM – vodeća komercijalana radijska postaja redovito traži komentar od djelatnika JRS-a za informativni program vezano uz aktualne događaje iz područja izbjeglištva, migracija, javnog mijenja i sl.
 - Novi list – vodeći list primorske Hrvatske – s velikim interesom i redovito prati aktivnosti JRS-a
 - Karlovački lokalni mediji – ostvaren partnerski odnos u procesu uključivanja izbjeglica u lokalnu sredinu (Radio Mrežnica, HRT Karlovac, Karlovac.hr i dr.)

Kontinuirana zagovaračka i medijska kampanja “Jučer stranci, Danas susjedi” – od otvaranja u Hrvatskog prvog centra za integraciju izbjeglica SOL početkom 2018., JRS vodi kontinuiranu kampanju kojom se je u javnom prostoru pozicionirao kao vodeća organizacija civilnog društva, u smislu informiranja javnosti te senzibilizacije i otvaranja društva za suživot te potrebe i prava izbjeglica u RH. Ovu kampanju JRS intenzivno provodi na društvenim mrežama, kroz javne nastupe i događanja, kroz suradnju s medijima, s partnerima i dionicima u polju djelovanja s ciljem promicanja sektorske i međusektorske suradnje, zatim održavanjem interkulturnih susreta za izbjeglice i lokalnu zajednicu nekoliko puta godišnje, razne edukativne, umjetničke i dr. aktivnosti i sl.

Društvene mreže: Facebook (@JRS izbjeglice: prati 3734 ljudi + sviđa se 3603 ljudi) + Twitter (@JRSizbjeglice: 657 followera, 3200 objava) – godišnje ukupno više od 600 objava

Staze- prve izbjegličke novine u RH, izdaje JRS, u prosjeku 2 izdanja godišnje u nakladi od 1500 primjeraka.

Tradicionalna akcija Božićni ručak s izbjeglicom – do sada, kroz proteklih 5 godina, sudjelovalo više od 400tinjak hrvatskih i izbjegličkih obitelji, samostana, zajednica (više od 2500 ljudi) koje na sam Božić u svojim domovima ugošćuju ljudi koji su u Hrvatskoj dobili ili čekaju azil.

Međusektorska suradnja i javne politike:

Isusovačka služba za izbjeglice - JRS je članica nacionalnih skupina Koordinacije za azil i Koordinacije za integraciju te Nacionalne migracijske mreže. Redovito sudjeluje na sastancima i aktivnostima navedenih radnih skupina koje djeluju s ciljem detektiranja problematike i izazova te predlaganjem konstruktivnih rješenja za poboljšanje statusa i životnih prilika tražitelja međunarodne zaštite i azilanata. Sudjeluje u organizaciji i provedbi nacionalne akcije Tjedni IZBJEGLICAm, okruglih stolova, konferencija, kampanja, događanja. Suradničke udruge, organizacije i ustanove su, među ostalima, Centar za mirovne studije, SKAC, Hrvatski crveni križ, MdM, AYS, Hrvatski pravni centar, RCT Zagreb, UNHCR Hrvatska, UNICEF Hrvatska, Institut za migracije i narodnost, IOM Hrvatska, Carpe Diem Karlovac, Udruga Mi Split...

JRS svake godine podnosi s ciljem razvijanja novih i unaprijeđenja postojećih javnih politika prijedloge, prigovore, izvješća i preporuke sljedećim institucijama: Pučka pravobraniteljica, Pravobranitelj za djecu, Ministarstvo unutarnjih poslova.

Sudjeluje u sjedicama Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina prilikom podnošenja godišnjih izvješća Pučke pravobraniteljice Hrvatskom saboru te u drugim sjednicama Odbora koji se tematski bave ljudskim pravima i pitanjima statusa izbjeglica i stranaca u RH.

Kao članica Nacionalne migracijske mreže (NMM-a) kojom trenutno u RH predsjeda MUP RH, u sklopu Europske migracijske mreže, JRS je konkretnim doprinosom sudjelovao u izradi Godišnjeg izvješća o migracijama i azilu za Republiku Hrvatsku za proteklu godinu., koji daje sveobuhvatan pregled razvoja politika i zakonodavstva te pregled prakse po pitanju migracija i azila tijekom protekle godine u Hrvatskoj. Ono obuhvaća sljedeće teme: zakonite migracije, međunarodnu zaštitu, djecu bez pravnih i drugih ranjiva skupine, integraciju, državljanstvo i bezdržavljanstvo, granice, Schengen i vize, povratak i readmisiju, nezakonite migracije uključujući krijumčarenje migranata i borbu protiv trgovanja ljudima. Uz to, predstavnica JRS-a redovito sudjeluje u sastancima radne skupine NMM-a koja u nacionalni kontekst primjenju preporuke EU-a u području postupanja na polju migracija i izbjeglištva.

Primjećujemo poboljšanje i prihvatanje sugestija od strane JRS-a kroz posljednjih nekoliko godina u pogledu izrade javnih politika. Kako na nacionalnom nivou, tako i na nivou Europske unije, prema kojoj JRS Hrvatska djeluje ponajviše preko europskog ureda organizacije, s kojom kroz godinu dogovara i provodi zajedničke zagovaračke i komunikacijske projekte i strategije (primjer: Hrvatsko predsjedanje Vijećem EU, izbori za Europski parlament i dr. – organizirani javni eventi, zagovarački sastanci, ciljana priopćenja, kampanje na nacionalnom i EU nivou).

JRS Hrvatska se 2020. aktivno uključeo u proces javnog savjetovanja o integraciji i uključivanju migranata i osoba migrantskog porijekla Europske komisije, dostavivši Europskoj komisiji svoje smjernice, prijedloge i preporuke.

Komentarima i preporukama JRS sudjeluje u izradi nacionalnog Akcijskog plana za integraciju Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina.

Aktualni su sporazumi o suradnji na području znanstvene i stručne suradnja između Fakulteta filozofije i religijskih znanosti te Hrvatskog katoličkog sveučilišta i JRS-a na području zajedničkih interesa u smislu poticanja, promocije i provedbe socijalnih, obrazovnih i znanstvenih aktivnosti u kršćanskom i humanističkom ozračju. Nastavila se i suradnja s Festivalom suvremenog židovskog filma – JFF i UNHCR-om na projektu „Film i diskusija“ u sklopu kojega se obišlo dvadesetak škola diljem RH s ciljem senzibilizacije djece školske dobi za potrebe i prava izbjeglica, te je uz putujuću izložbu „Oni/They“, koja je do

sada predstavljena na glavnim zagrebačkim trgovima, te u nekoliko gradova dilje RH, suradnja nastavljena i izradom online kurikuluma u području obrazovanja za ljudska prava.

U okviru stručnih skupova, javnih rasprava i okruglih stolova JRS redovito sudjeluje izlaganjima, prezentacijama, komentarima i osvrtima.

JRS njeguje suradnje s Hrvatskom udrugom socijalnih radnika, sudjelujući u procesu obuke socijalnih radnika za rad s izbjeglicama diljem RH.

Nastavlja se suradnja s ambasadama i konzularnim predstavništvima (američka, kanadska, austrijska....), kao i sa ministarstvima i tijelima i ustanovama nadležnim za integraciju izbjeglica u RH, te jedinicama lokalne uprave i samouprave koje na svom području primaju osobe pod međunarodnom zaštitom.

Volonteri:

Volonteri su bili i ostali temelj u ispunjavanju misije Isusovačke službe za izbjeglice i to u različitim domenama – od psihosocijalne podrške u integraciji, pomoći u učenju hrvatskog jezika, u igri i druženju s djecom i mladima te u zagovaranju i humanitarnim akcijama za vrijeme kriznih situacija. Tako su volonteri JRS-a odigrali ključnu ulogu u integraciji osoba iz programa Preseljenja u hrvatsko društvo i to u ulozi socijalnih mentorova. Kroz 2020. godinu JRS Hrvatska bilježi **76 aktivna volontera** (64 Ž, 12 M), s prosječnim brojem godina: 31, koji su kroz godinu ostvarili **više od 2700 volonterskih sati**.

JRS Hrvatska u 2020. godini kroz fotografije

